

Hodnocení diplomové práce

Název: *Duchovní potřeby a jejich naplňování u lidí s tělesným postižením*

Autor: *Mgr. Zuzana Poláková*

Předložená diplomová práce obsahuje 133 stran čistého textu (bez obsahu, seznamu literatury a příloh). Ovšem díky velkému počtu znaků v řádku (93) přesahuje celkový rozsah práce 200 normostran, což je více než dvojnásobný rozsah vůči standardní diplomové práci.

Autorka věnuje svoji práci problematice života tělesně postižených lidí, zejména pak důsledkům jejich postižení v oblasti sociální, psychické a duchovní. Autorka si v úvodu (s. 7) klade dva cíle: „otevřít téma duchovních potřeb u skupiny osob s tělesným postižením a didaktickou formou přiblížit existenci duchovního rozměru člověka“. K oběma problémům přistoupila autorka zodpovědně a zejména první („teoretické“) téma zpracovala velmi zešíroka a věnovala mu celých sedm kapitol (s. 10-115), přičemž ovšem vlastního tématu naznačeného v názvu práce se dotýkají – a to ještě jen zčásti – pouze kapitoly 1, 2, 3, 6 a 7, zatímco ve zbývajících dvou kapitolách (kap. 4-5 na s. 40-72) se autorka pokouší čtenáři komplexně přiblížit situaci tělesně postižených, a to z různých, velmi zajímavých hledisek.

„Praktická“ část (s. 116-138), která už není číslována tak, jako předešlý text, obsahuje poměrně zdařilý návrh šesti tří až pětihodinových bloků věnovaných náboženské výchově v širším slova smyslu.

Po stránce jazykové je práce psána velmi hezky a čtivě. Po stránce formální najdeme v celé práci jenom asi 20 překlepů (např. na s. 8, 17, 29, 42, 49, 71, 90, 102 ad.), což je vzhledem k rozsahu práce velmi málo. Spíše se občas objevují formulační nepřesnosti, jako např. na s. 10, kde autorka cituje Smékalovu definici psychologie osobnosti, ale přitom tvrdí, že jde o definici osobnosti, nebo na s. 8 píše, že „náboženství jako věda naznačuje vztah k nějakému bohu či božstvu“. Podobných drobných formulačních chyb najdeme více (s. 9, 33, 51 aj.). Bibliografické citace jsou uvedeny správně.

Po stránce obsahové mají jednotlivé kapitoly různou úroveň, která vychází patrně z toho, že autorka používala různé materiály a neodvažovala se je kriticky srovnávat, jak sama, trochu netakticky, přiznává na s. 20. Použití vzájemně těžko slučitelných pramenů je dobře vidět např. v kapitole 5.5, kde autorka nejdříve vychází zjevně z novotomistických autorů (striktně rozlišuje tělo a duši), ale přitom ve stejné kapitole cituje Vajdu, jehož formulace o „nadstavbové složce“ osobnosti a definice „světonázoru“ až příliš evokují marxistické formulace (s. 79). Za nejzdařilejší z celé práce považuji kapitolu o náboženské pedagogice (kap. 3) a potom prezentaci Franklovy logoterapie (kap. 7). Rovněž hlavní myšlenka i jednotlivé prvky navržených tematických bloků svědčí o tom, že se autorka tématem tvořivě zabývala a dobře vystihla, které didaktické postupy mohou mít úspěch v náboženské výchově tělesně postižených. I zde jistě najdeme nedostatky, jako např. zařazení poměrně obtížného bloku o V. Franklovi nebo předsunutí výkladu o kříži před obecný výklad o symbolu na s. 118. Přesto bych v tomto případě považoval právě praktickou část za obsahové těžiště práce, protože v ní autorka ukazuje pochopení problematiky a schopnost navrhnout konkrétní řešení.

Předloženou práci bych tedy hodnotil ze tří hledisek: z hlediska teoretického zpracování daného tématu, z hlediska didaktického zpracování tematických celků pro tělesně postižené a z hlediska osvěty, o kterou se autorka – díky vlastní silné motivaci – pokusila.

Z hlediska teoretického zpracování tématu (duchovní potřeby u lidí s tělesným postižením) splnila autorka svůj záměr jen zčásti. Dotkla se sice otázky duchovních potřeb, ale většinu prostoru zaplnila jinými tématy, které s touto otázkou buď nesouvisí vůbec anebo souvisí jenom okrajově. Pokud bych práci hodnotil pouze z tohoto hlediska, nemohl bych ji doporučit k obhajobě.

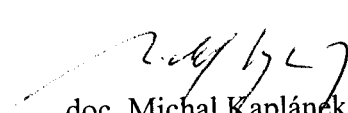
Z hlediska didaktického zpracování osnovy tématických celků, hodnotím práci jako nápaditou a zdařilou.

Z hlediska osvěty (což ovšem není úkolem diplomové práce!!!!) je třeba ocenit silné zaujetí autorky a schopnost formulovat vlastní názory a zkušenosti, i její touhu přispět do diskuse o situaci tělesně postižených, a to jak z hlediska sociálního a psychologického, tak i z hlediska duchovního. Doporučoval bych autorce, aby své úvahy publikovala třeba formou článku, a tak přispěla k tomu, aby tělesně postižené osoby mohly být lépe přijaty a pochopeny svým okolím. Bohužel tyto pasáže (např. s. 41-52) souvisí s tematikou diplomové práce jen vzdáleně a jejich zpracování se pohybuje spíše v rovině sdílení zkušeností než v rovině odborného pojednání.

Celkově považuji práci za velmi poctivou, ale vzhledem k výše uvedeným námitkám za obsahově poněkud nevyváženou.

Práci doporučuji k obhajobě.

Regensburg, 10. 8. 2007

doc. Michal Kaplánek
oponent